

WERKPLAATS
Zinvolle Robotica
in de Zorg

CANMEDS EN VERPLEEGKUNDIGE TAKEN ZORGROBOTICA

ZORG
VOOR
BETER

VOLGENS HET BEROEPSPROFIEL VERPLEEGKUNDIGE 2020

CANMEDS EN VERPLEEGKUNDIGE TAKEN ZORGROBOTICA

Zorgopleidingen kunnen dit overzicht gebruiken om eigen onderwijs over zorgrobotica te ontwikkelen en dit te koppelen aan CanMeds-rollen. Ook helpt het opleiders, studenten en stagebegeleiders om een stageopdracht of praktijkgericht onderzoek op maat te bedenken.

tabel 1 Leeswijzer

	Leeswijzer
Wat?	Verpleegkundige taken gekoppeld aan de verpleegkundige rollen volgens het beroepsprofiel Verpleegkundige 2020 en opleidingsprofiel BN2020.
Voor wie?	Docenten / studenten / hulpverleners
Hoe te gebruiken?	<ul style="list-style-type: none">• Helpt docenten bij het opzetten van onderwijs in zorgrobotica waarbij bepaalde CanMeds-rollen aan bod moeten komen volgens curriculumopzet.• Helpt studenten bij stageopdrachten rondom zorgrobotica te zien waar zij zich op zouden kunnen richten. Zo reiken de taken verder dan individuele zorgverlening alleen.• Helpt hulpverleners om na te gaan wat in de eigen organisatie allemaal gedaan moet of kan worden om tot structurele en duurzame inbedding te komen van zorgrobotica.
Tijd?	<ul style="list-style-type: none">• Vertalen naar eigen onderwijs / studentopdracht / organisatie: weken – maanden.

TAKEN EN CANMEDS-ROLLEN

Uitleg

In onderstaand schema koppelen we de taken van verpleegkundigen voor de inzet van zorgrobotica aan CanMeds-rollen. Het gaat hierbij om taken die verder reiken dan de rol van zorgverlener alleen. Hierdoor kan de verpleegkundige (in opleiding) bijdragen aan een meer kritische, onderbouwde, geïntegreerde en daarmee duurzame inzet van zorgrobotica in de zorgpraktijk. De taken leveren inzichten en voorwaarden op die het voor de zorgverlener eenvoudiger maken om zorgrobots in te zetten in de individuele zorg aan cliënten. De verpleegkundige hoeft niet in haar eentje alle taken uit te voeren, ze kan ook taken verdelen en delegeren. Wel zijn het taken waar de verpleegkundige op toeziet of waar in wordt voorzien binnen de eigen zorgorganisatie. Sommige taken zullen hoofdzakelijk worden uitgevoerd door verpleegkundigen met zorgrobotica als aandachtsgebied.

Bronnen

De taken zijn gebaseerd op een interview met Marcel Heering, associate lector Zorgrobotica, en de ervaringen en bevindingen van tien zorginstellingen verspreid over Nederland. Deze zorginstellingen hebben in het najaar van 2017 allemaal één of meerdere robots uit kunnen proberen in hun eigen organisatie.

Meer weten?

De beschrijving en onderbouwing van de CanMeds-rollen kun je lezen in het [Beroepsprofiel Verpleegkundige 2020](#).

De nadere uitwerking van de rollen in competenties, kernbegrippen, kennis, vaardigheden en attitude kun je vinden in het [Opleidingsprofiel BN2020](#).

Tabel 2 Taken zorgrobotica bij CanMeds-rol

CanMeds-rol	Taken Zorgrobotica
Zorgverlener	<ul style="list-style-type: none">• Indiceren van inzet zorgrobot bij cliënt.• Doel bepalen van inzet van zorgrobot bij cliënt. Denk hierbij aan activering, afleiding, onrust wegnemen, bieden van structuur / instructies / reminders, bieden van veiligheid, communicatie / interactie met cliënt, ondersteuning zelfredzaamheid etc.• Risicoanalyse: kan de inzet tot ongewenste uitkomsten leiden bij deze cliënt? Is dit te ondervangen? Ook risicoanalyse over het niet inzetten van zorgrobotica: kan zorgrobot risico's wegnemen?• Uitwerken inzet zorgrobot in verpleegplan van cliënt.• Inzet zorgrobot volgens plan bij uitvoeren van zorg.• Indien mogelijk / nodig: instellingen / parameters / instructies / Programma zorgrobot afstemmen op cliënt; zo nodig ICT-afdeling inschakelen.• Indien dataverzameling /-bewerking valt in te stellen: streven naar minimale inbreuk op privacy met behoud van benodigde functionaliteit; zo nodig ICT-afdeling inschakelen.• Observeren en monitoren hoe cliënt reageert op zorgrobot.• Zo nodig bijstellen verpleegplan en instellingen etc.
Communicator	<ul style="list-style-type: none">• Het bespreken van, en gezamenlijke besluitvorming over de inzet van een zorgrobot met cliënt en diens familie; hierbij in het bijzonder aandacht voor beelden en associaties die robots kunnen oproepen en acceptatie in de weg staan. Bijvoorbeeld gevoel van stigmatisering bij cliënt en confrontatie met achteruitgang van vader of moeder bij familie.• Het verzamelen, bewerken, bewaren en beveiligen van data, en de toegang daartoe bespreken met

	<p>cliënt en familie. Zij moeten hier toestemming voor geven. Dit opnemen in cliëntdossier.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motiveren collega's tot (juist) gebruik van zorgrobotica. • Mobiliseren van expertise en ervaring over zorgrobotica van collega's (elders) om inzet op eigen afdeling te bevorderen en te optimaliseren.
Samenwerkingspartner	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen van inzet zorgrobot bij een cliënt met collega's en andere disciplines, zoals de fysiotherapeut. Dit kan onder andere via patiëntbespreking, teamoverleg en multidisciplinair overleg. • Afstemmen van inzet zorgrobot bij een cliënt met familie, mantelzorgers en vrijwilligers. Soms hebben zij ook een actieve rol. • Expert-user en consulent zijn voor collega's.
Reflectieve EBP-professional	<ul style="list-style-type: none"> • Nagaan of en welk onderzoek er is gedaan naar de inzet van een specifieke robot of daartoe behorende categorie van robots, ook in internationaal verband. • Nagaan of er 'best practices' beschikbaar zijn. • Praktijkgericht onderzoek naar zorgrobotica opzetten en uitvoeren. • Indien een of meer van bovenstaande opties beschikbaar: onderzoek en uitkomsten op waarde schatten en een vertaalslag maken naar eigen zorgpraktijk. • Een pilot opzetten om de voor- en nadelen van een bepaalde robot te kunnen vaststellen voor de cliënten van de eigen organisatie. • Bepalen hoe de effecten van de robot op een individuele cliënt geëvalueerd worden. • Afwegen van kosten en baten voor eigen instelling of afdeling van (bepaalde) zorgrobotica ten opzichte van kosten en baten van andere, alternatieve interventies. • Bespreken met collega's welke rol ieder heeft in het (zinvol) inzetten van zorgrobotica. • Kritisch reflecteren op eigen rol in het (zinvol) inzetten van zorgrobotica.
Gezondheidsbevorderaar	<ul style="list-style-type: none"> • Nagaan of een robot kan bijdragen aan zelfredzaamheid / welbevinden / kwaliteit van leven / levensgeluk van de cliënt. • Nagaan of een robot kan bijdragen aan het (lichamelijk / geestelijk / sociaal) activeren van de cliënt. • Nagaan of een robot kan bijdragen aan veiligheid van de cliënt. • Nagaan of een robot bij kan dragen aan gezond(er) gedrag.

Organisator	<ul style="list-style-type: none"> • Coördineren / plannen / roosteren van inzet van (dure) zorgrobot bij meerdere cliënten. • Inbouwen van gebruik, schoonmaak, beheer en opladen in werkrouines van de afdeling. • Een verantwoordelijke aanstellen voor het beheer van een robot. • Afspraken maken met ICT-afdeling en leverancier over onderhoud, updates, reparaties en vervanging.
Professional en kwaliteitsbevorderaar	<ul style="list-style-type: none"> • Bepalen of en hoe een zorgrobot veilig en hygiënisch kan worden gebruikt in de instelling. • Bepalen hoe instelling-breed maximaal tegemoet kan worden gekomen aan de privacy van de cliënt. • Nagaan of leverancier ook toegang heeft tot de verzamelde data. Is bewerkersovereenkomst nodig? Dit afstemmen met ICT-afdeling of juridische zaken. • Uitgangspunten formuleren voor ethisch verantwoorde inzet. • Nagaan welke training of scholing van belang is voor zorgverleners, mantelzorgers en eventuele vrijwilligers voor de zinvolle en veilige inzet van de robot. • Uitzoeken wie verantwoordelijk is bij incidenten met zorgrobots, onder meer door de leveringsvoorwaarden van de leverancier te kennen. Afspraken vastleggen in contract met leverancier. • Inzet zorgrobotica evalueren in het kader van kwaliteitszorg, bijvoorbeeld via incidentenanalyse, cliëntenquêtes en spiegelgesprekken. • Collega's (in opleiding) begeleiden bij de inzet van zorgrobots in de directe patiëntenzorg, maar ook bij patiënt-overstijgende stage-opdrachten en praktijkgericht onderzoek op het terrein van zorgrobotica.